

Otevřené hranice: bilion na chodníku

Samostuduj · 2026

Představte si bankovku za bilion dolarů, jak leží na chodníku. Nikdo se pro ni nesehne. Zní to absurdně — a přesto přesně tohle podle ekonomů děláme, když uzavíráme hranice.

Když člověk z chudé země smí pracovat jen tam, kde se náhodou narodil, jeho práce vydělá zlomek toho, co by vydělala jinde. Ne proto, že by byl línější nebo méně schopný. Ale proto, že kolem něj chybí kapitál, technologie a fungující instituce. Stejný člověk, stejné ruce, jiné místo — a najednou násobně vyšší hodnota.

Co by se stalo, kdyby lidé mohli pracovat tam, kde jsou nejproduktivnější?

Odhady ekonomů jsou ohromující:

- Uvolnění hranic by mohlo zvednout světový HDP o **50 až 150 %** — v podstatě ho zdvojnásobit.
- Nejde o přerozdělování. Jde o **nově vytvořené** bohatství, které dnes vůbec nevzniká.
- Žádný jiný jednotlivý krok — žádná obchodní dohoda, žádná daňová reforma — se tomu ani nepřibližuje.

Tohle nejsou přání aktivistů. Je to závěr ekonomického výzkumu (Michael Clemens, *Journal of Economic Perspectives*, 2011), který shrnul a rozpracoval ekonom Bryan Caplan v knize *Otevřené hranice*.

Proč tedy tu bankovku nezvedneme?

Nejčastější obava je pochopitelná: „*Otevřít hranice znamená chaos.*” Jenže otevřené hranice neznamenají žádné hranice.

Znamenají, že svobodný pohyb je výchozí pravidlo — a konkrétní rizika se řeší cíleně, ne plošným zákazem. Bezpečnostní prověrka? Samozřejmě. Vstupní poplatky nebo odklad nároku na dávky, aby nově příchozí od začátku čistě přispíval? Klidně. To jsou řešení, která míří přesně na danou obavu, a přitom nechávají bránu otevřenou.

Logika je prostá: nezakazujme člověku přijít kvůli problému, který jde vyřešit levněji — a svobodněji — jinak.

Bohatství nevytváří pasy. Vytváří ho lidi, kteří můžou pracovat.

Tři otázky, které si můžete položit ještě dnes:

- Kdyby stejná práce měla jinde dvojnásobnou hodnotu, proč by měl člověku stát bránit v tom, aby ji mohl vykonávat?
- Co konkrétně vás na otevřených hranicích znepokojuje? A myslíte si, že by to šlo vyřešit jinak než zákazem migrace lidí?
- Komu dnes prospívá, že ta bankovka zůstává ležet na zemi?